

ÕIGUSKANTSLER

Teie 21.12.2011 nr

Õiguskantsler 20.01.2012 nr 7-4/120083/1200289

Seisukoht õigusrikkumise puudumise kohta

Pöördusite minu poole avaldusega, milles tõstatasite küsimuse sellest, kas Teie ENSV Siseministeeriumi miilitsa- ja parandusliku töö asutustes teenitud staaž peaks kuuluma kaitseväeteenistuse (KVTS) § 190 lg 5 alusel kaitseväeteenistuse staaži hulka arvestamisele.

Asjaolud

Minuni 28.12.2011 jõudnud avalduses andsite põhjaliku ülevaate sellest, milliseid samme olete võtnud selleks, et saada enda ENSV Siseministeeriumi miilitsa- ja parandusliku töö asutuste staaž arvestatuks kaitseväeteenistuse staaži hulka. Avalduse ning sellele lisatud materjalide kohaselt olete pöördunud kohtute poole, kuid halduskohus ega ringkonnakohus ei jaganud Teie seisukohta KVTS § 190 lõike 5 tõlgenduse kohta ning Riigikohus jättis kahel korral Teie kassatsiooni menetlusse võtmata.

Olen varasemalt Teie avalduses tooduga sarnase küsimusega tegelenud. 15.06.2009 kirjas nr 7-4/0900021/0903768; 7-4/081922/0903768¹ asusin ma seisukohale, et KVTS § 190 lõike 5 alusel peaks politseiteenistuse staaž kuuluma kaitseväeteenistuse staaži hulka arvamisele.

Ma ei ole varasemalt kujundanud seisukohta selle kohta, kas ENSV miilitsa- ja parandusliku töö asutuste staaž² tuleks arvestada kaitseväeteenistuse staaži hulka. Siiski on võimalik arvata, et Kaitseväe juhataja ei ole oma seisukohta avaliku teenistuse staaži kaitseväeteenistuse staaži hulka arvestamise kohta muutnud ning on jätkuvalt seisukohal, et KVTS § 190 lõike 5 on menetlusnorm, millest ei tulene alust ümberarvestuste tegemiseks. Nimelt asus Kaitseväe juhataja 25.08.2009 vastuses nr ÜO-0.4-1/09/10491 (lisatud käesolevale kirjale) seisukohale, et ainuüksi KVTS § 190 lõikest 5 ei tulene alust arvestada politseiteenistuse staaž kaitseväeteenistuse staaži hulka, kuna tegemist on menetlusnormiga, mitte aga materiaaõigusnormiga.

Ma ei pea vajalikuks veelkordselt kujundada oma seisukohta KVTS § 190 lõike 5 tõlgendamise kohta, kuna olen endiselt arvamisel, et sellises sõnastuses on nimetatud norm materiaaõigusnorm, mille alusel tuleks politseiteenistuse staaž³ arvata kaitseväeteenistuse staaži hulka.

¹ Vt lisaks käesolevale kirjale lisatud õiguskantsleri 15.06.2009 seisukoht nr 7-4/0900021/0903768; 7-4/081922/0903768 punktid 37, 41–47.

² Vabariigi Valitsuse 02.01.1996 määruse nr 1 "Nende endiste Eesti NSV ametiasutuste loetelu kinnitamine, kus töötatud aeg arvestatakse avaliku teenistuse staaži hulka" punktide 17 ja 18 järgi arvatakse mh ENSV miilitsa- ja parandusliku töö asutustes töötamise aeg avaliku teenistuse staaži hulka.

³ Sellise tõlgenduse kasuks räägib mh asjaolu, et nii politseiteenistuse staaži kui ka kaitseväeteenistuse staaži alusel on inimesel õigus eripensionile ning pensionite suurusjärk on võrreldav. Küsitav on loomulikult see, kas üldine avaliku

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Peaa siinkohal aga vajalikuks üle korrata, et põhjendused, miks olen seisukohal, et KVTS § 190 lõike 5 alusel tuleb arvestada politseiteenistuse staaži kaitseväeteenistuse staaži hulka, seisnevad peamiselt selles, et vastupidise tõlgenduse korral kaotab KVTS § 190 lõige 5 oma mõtte⁴ ning tagatud ei ole võrdne kohtlemine.

Kujunenud olukorra üheks lahendamise võimaluseks oleks alustada põhiseaduslikkuse järelevalve menetlust ning paluda seadusandjal KVTS § 190 lõike 5 sõnastust muuta selliselt, et langeks ära võimalus nimetatud normi tõlgendamisel vastupidistele seisukohtadele asumine.

Hetkel ei pea ma põhiseaduslikkuse järelevalve menetluse alustamist KVTS § 190 lõike 5 suhtes vajalikuks, kuna Kaitseministeerium on välja töötanud ning kooskõlastusringile saatnud uue kaitseväeteenistuse seaduse eelnõu. Nimetatud eelnõus kehtiva KVTS § 190 lõikega 5 sarnane norm puudub. Seega langeb uue kaitseväeteenistuse seaduse vastuvõtmisel ära põhjendus, mille kohaselt tuleks politseiteenistuse staaži arvata kaitseväeteenistuse staaži hulka, kuna vastupidise tõlgenduse korral kaotaks norm oma mõtte.

Mõistan Teie muret ning hindan Teie pingutusi enda õiguste kaitsel. Kahjuks peaa Teie aga teatama, et ma ei saa Teid kõnealusel küsimuses sisuliselt aidata. Nimelt ei ole õiguskantsleri seisukohad täitmiseks kohustuslikud ning asutused võivad nende täitmisest põhjendatud juhtudel keelduda. Seega on tavapärast kõige efektiivsemaks inimeste õiguste kaitse võimaluseks kohtusse pöördumine. Teie olete kohtusse korduvalt pöördunud, kuid kohtud ei ole Teie tõlgendusega KVTS § 190 lõikele 5 nõustunud.

Selgitan veel lisaks, et õiguskantsleril ei ole võimalik kuidagi mõjutada seda, milliseid kassatsioone Riigikohus menetlusse võtab. Teisisõnu ei ole õiguskantsleril võimalik kuidagi väärata Riigikohtu loakogu otsuseid Teie kassatsioonide menetlusse võtmise otsustamisel.

Ma looda, et minu selgitustest oli Teie abi. Kui Teil on lisaküsimusi, võtke palun ühendust minu nõuniku Raivo Sultsiga (Sults) (+3726938415; +3725110689; raivo.sults@oiguskantsler.ee).

Lõpetan Teie avalduse menetlemise.

Austusega

Indrek Teder

Lisa: 1. õiguskantsleri 15.06.2009 seisukoht nr 7-4/0900021/0903768; 7-4/081922/0903768 10-1 lehel
2. Kaitseväe juhataja 25.08.2009 vastus nr ÜO-0.4-1/09/10491 2-1 lehel

teenistuse staaži, mille alusel inimesel eripensioni õigust ei teki, tuleks samuti eripensioni õigust andva kaitseväeteenistuse staaži hulka arvata või mitte. Kuna Kaitseväe juhataja on asunud seisukohale, et ka politseiteenistuse staaži ei tuleks arvata kaitseväeteenistuse staaži hulka, võib arvata, et samal seisukohal on Kaitseväe juhataja ka üldise avaliku teenistuse staaži osas.

⁴ Olukorda, kus norm oma regulatiivsuse kaotab, tuleb aga kindlasti vältida. Selle kohta vt lisaks: RKÜKo 23.02.2009 nr 3-4-1-18-08 p 14.